

פרשת וילך	פרשת וילך
זהר	זהר
וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל (&) ר' חזקיה פתח (&) מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם וגו' זכאין אינון ישראל דקב"ה אתרעי בהו ¹ ובגין דאתרעי בהו קרא לון בנין	וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל רבי חזקיה פתח מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים מפניהם וגו' אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא רוצה בהם ומשום שרוצה בהם קרא להם בנים
רפנ"ב	
בוכרין קדישין ² אחין (כביכול) נחת לדיירא עמהון ³ הה"ד (&) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ובעא לאתקנא להו ⁴ כנוונא דלעילא ושארין עליהו שבעה ענני יקר ⁵ שכינתיה אזלא קמיהו ⁶ הה"ד (&) ויי' הולך לפניהם יומם	בכורים קדושים אחים (כביכול) ירד לדור עמהם זהו שכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ורצה להתקנים כדוגמא למעלה והשרה עליהם שבעה ענני כבוד שכינה הלכה לפניהם זהו שכתוב וה' הלך לפניהם יומם.

¹ ענין זה גם כן נתקן בתפלה ורצית בנו וכן במקומות רבים, ואין ספק שמלת רצון הוא בכתר, והכוונה עתה במלת רצית בנו יהיה שהמשיך בנו משך הרצון, והטעם לזה הוא כי הדברים שדנים אותם בבית דין העליון כגון מחסד ולמטה אין בהם ויתור אלא על צד הדין וקו היושר, אמנם למעלה יש אוצר שנותנים בו מתנת חנם והוא לפנים משורת הדין, ובהיות הקדוש ברוך הוא מחלק האומות לשרים באותה שעה לא היו עדיין ראויים משפחה זו להיות בחלק הקדוש ברוך הוא כי כמוהם כשאר האומות ומה גם יחס תרח, והיינו דאמרין מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ואלו רצה הקדוש ברוך הוא לבחור במשפחה אחרת ולהמשיך בה הנשמות הקדושות בידו היה, אמנם בנו משך הרצון ונתן לנו מתנת חגם בלי טעם ובחר בנו מכל האומות והוא על צד הרצון לא בדין הנדון בבית דין, ולכך בחר בנו בצד הרצון, ואחר כך המשיך שלשלת הנשמות הקדושות בכל שלשלת משפחתנו מאברהם ואילך (אור יקר), עליית מ"ן ממחשבתן של ישראל, סליק ברעותא למברי עלמא. אי נמי שנשמותם מושפעות מדעת עתיק סוד הרצון, אל מזל נוצ"ר חסד, ומשם דרך צנ"ר גמור, מה שאין כן באומות העולם שכולם מבחינת הארה (רמ"ז).

² על ידי הנשמות הקדושות שהם בני מצד בני בכורי ישראל התפארת מצד החכמה, והנשמה מזווגא דקב"ה ושכינתיה נמשכת מחכמה ובינה כדפירשנו בכמה מקומות, והנה קרא אותם "בנים בכורים" בהיותם במצרים כדכתיב בני בכורי ישראל, ואחר כך בשעת קבלת התורה שזכו יותר קראם "אחים" (אור יקר), מפני שיוצאים מיסודו (נ"א מסודו), ובנין, רמז אל שם ב"ן שבו סוד חו"ג, דהיינו ד' אותיות שרש השם הוי"ה הם החסדים, יה"ו חג"ת, וה' אחרונה נ"ה שעיקרם לחו"ב דנוק', ולכן נחשבים לתרי פלגי גופא, ואינון חד, וה' אותיות המילוי הם ה' גבורות, כי לעולם מל"י בגי' אלקים, והיינו בנין בוכרין, שיש לבכור פי שנים חו"ג. וגם איתא בסה"כ בברכת הנהנין ששם ב"ן מצטייר בצירוף שסודו ברו"ך, והוא בכ"ר, והיינו בנין בוכרין. וכנגד בחינת נוצר קראם קדישין, כי שם בנוצר הוא התחלת גילוי המוחין. וכנגד רצון אמר אחין כביכול, מפני ששם (נ"א שהם) שורש המוחין המושפעים לז"א. וגם דוקא שבחו"ג היא האחוה, אבל אינה באחדות וייחוד מופלא כמו שהוא בעתיק, כי משם ולמטה אפילו באריך הדכורא מימין והנוק' מן השמאל כידוע מדברי הרב זלה"ה, ולכן נקראים אחים בסוד הרצון. ונראה לי שטעם נוצ"ר הוא למפרע רצו"ן לסוד הנזכר בסה"כ בכוונת י"ג מדות, שסודם מכתר חכמה דאריך. אבל הם ממטה למעלה בשתי בחינות, האחת כי א"ל הוא במלכות רחום ביסוד וכו', והשני כי של חכמה הוא מלמעלה עד נוצר שהם סוד בינה דחכמה זו, ושם מתחיל גם יסוד דכתר עד שמדת ונקה הוא יסוד דכתר אריך, ואם כן נמצא שבבוא השפע מן הרצון ושמתגלה בנוצר, הוא שם ממטה למעלה וה"ס למפרע. וגם לפי זה תמצא שמן הרצון עד נוצר הם ח' מדות, ולכן יכון ליחס לו שם א"ח, א' על ח' (רמ"ז), פי' מצד נפש ורוח שיש לישראל מזו"ן ולכך נק' בניהם. ומ"ש אחין היינו מצד חיה ונשמה שיש להם מאו"א. ולכך נקראו ישראל אחים לזו"ן כמ"ש הרב ז"ל (מ"מ).

³ דהיינו בסוד המשכן, ועניינו המשכן השכינה על כל העליון הנודע וכו' (או ריקר).
⁴ ולהכין אותנו לזה "בעי לתקנא לנו וכו'" דהיינו סוד הדגלים כדרך ארבע מחנות שכינה (אור יקר).
⁵ הם שבעה ספירות כנודע וכדפירשו בפרשת אמור (או ריקר), ז' מקיפים דאימא (מ"מ).
⁶ בעת הילוכם היתה שכינה בסוד עמוד הענן [יומם] ועמוד האש לילה והיא בחי' אחרת כי ענן שכינה ממש היה על המשכן, ובסוד הנה מלאכי ילך לפניך היתה מציאותה לפנייהם לנחותם הדרך (אור יקר).

<p>תלת אהרן קדישין⁷ אזלין בנייהו ומאן אינון משה אהרן ומרים ובזכותהון יהב לון קבה מתנן עלאין⁸ (והא אתמר) כל יומי דאהרן לא אעדו ענני יקר מישראל והא אוקמוה (בגין) דאהרן דרועא ימינא דישראל הוה והיינו דכתיב (&) וישמע הכנעני מלך ערד וגו' כי בא ישראל דרך האתרים⁹ וגו' כב"ג דאזיל בלא דרועא וסמך גרמיה לכל אתר וכדין (&) וילחם בישראל וישב ממנו שבי בגין דהו בלא דרועא ימינא (ועל דא אצטריכו ישראל למנדר נדר עליה הה"ד (&) וידר ישראל נדר לה' ויאמר אם נתן נתן וגו') ת"ח אהרן דרועא ימינא הנופא הוה ועל דא כתיב (&) מוליך לימין משה¹⁰ זרוע תפארתו ומאן איהו אהרן תפארתו ומי הוא אהרן.</p>	<p>שלשה אחים קדושים הלכו ביניהם ומי הם משה אהרן ומרים ובזכותם נתן להם הקדוש ברוך הוא מתנות עליונות (והרי נתבאר) כל ימי אהרן לא זזו ענני הכבוד מישראל והרי פרשה (משום) שאהרן היה זרוע ימין של ישראל והיינו שכתוב וישמע הכנעני מלך ערד וגו' כי בא ישראל דרך האתרים וגו' כאדם שהולך ללא זרוע וסומך עצמו לכל מקום ואז וילחם בישראל וישב ממנו שבי משום שהיו בלי זרוע ימין (ועל זה הצטרכו ישראל לנדר נדר עליו זהו שכתוב וידר ישראל נדר לה' ויאמר אם נתן נתן וגו'). בא וראה אהרן היה זרוע ימין של הגוף ועל זה כתוב מוליך לימין משה זרוע תפארתו ומי הוא אהרן.</p>
<p>וילך משה (&) מאי וילך לאן הלך אלא וילך כגופא בלא דרועא כד"א (&) וילכו בלא כח לפני רודף דהא מית אהרן דרועא ימינא ובעא לאסתלקא גופא (כל יומי דמשה שמשא נהיר בעלמא) כל יומי דמשה אכלו ישראל לחם מן השמים כיון דאתא יהושע מה כתיב (&) וישבות המן ממחרת וגו' ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מה בין האי להאי אלא דא מלעילא ודא לתתא (מכאן</p>	<p>וילך משה מה זה וילך לאן הלך אלא וילך כגוף בלי זרוע כמו שנאמר וילכו בלא כח לפני רודף שהרי מת אהרן זרוע ימין ורצה להסתלק הגוף (כל ימיו של משה השמש האיר בעולם). כל ימי משה אכלו ישראל לחם מן השמים כיון שבא יהושע מה כתוב וישבות המן ממחרת וגו' ויאכלו מעבור הארץ ממחרת הפסח מה בין זה לזה אלא זה מלמעלה וזה למטה</p>

⁷ שהזמינם הקדוש ברוך הוא לטעת אותם באותו הדור לצורך ישראל (אור יקר).
⁸ כי לא היו ענייני הבאר והמן סתם מזון וענני יקר לצל אלא היו בסוד הדקות, הבאר ממש מים מן המלכות ושפע קדושתה המקדש הגוף ומכין הנפש לעסק מצות התורה, וכן המן לחם מן השמים תפארת שהיא מדקדק הגוף ומכיניו ומטהר הרוח לשכון בחדרי התורה ועסקה יומם ולילה, וכן העננים מצד החסד מצד הבינה שכן חסידה בראשי האבות ביתה לנקות הגוף ולהלבישו רוח קדושה לטהר הנשמה ולהכינה לסודות התורה הנעלמים, בענין שהם שלשה בחינות האחד נפש וכנגדו הבאר וכנגדם המצות המעשיות, השנית רוח וכנגדו המן וכנגדם התורה והתפלה, השלישית נשמה וכנגדה העננים וכנגדם סודות התורה, וזהו סוד ויענך וירעיבך ויאכילך את המן וכו'. בענין שהם מתנן עילאין דקים לרוחניות וקדושים, דרועא ימינא וענן מצד החסד כנודע, ופמיד גרמיה לכל אתר משמע לכאורה דמפרש אתרים לשון אתר, ועמלק יושב הנגב שהוא בקליפה שמצד הימין והמגין שם אהרן לכך כשהוסרו ענני כבוד בא לנגד ישראל, וישראל אצטריכו למנדר נדר שהוא סוד הבינה ששם החסד ומשם ביטול הקליפות, ואם תאמר והרי היה שם אלעזר שהיה כהן במקום אביו והיה דרועא ימינא, ויש לומר שהיה זרוע ימין של יהושע דהוה סיהרא כדפירשו בזוהר פרשת חקת (אור יקר).
⁹ פ' כי מלת אתרים הוא כצאן אשר אין להם רועה רק נעים ונדים ממקום למקום במקומות הרבה כי כשיש להם רועה מוליכם למקום המיוחד להם. וכן ישראל נדמו למי שאין לו זרוע ימין שסומך עצמו בכל מקום וז"ש האתרים שלא היו חונים במקום א' פרטי וזהו במיתת אהרן. והנה במיתת אהרן נסתלקו ענני הכבוד הרועים אותם כנודע כי א' מז' ענני כבוד היה הולך לפניו ומראה להם הדרך בסוד (שמות יג כא) וה' הולך לפניו יומם שהיא השכינה ענן הז' וכשמת משה נסתלק המן הבא בזכותו כי העננים בזכות אהרן שהוא ראש העננים בסוד (שמות יג כב) ענן יומם שהוא בחסד וכל הז' נק' עננים מצד החסד. אך המ"ן יורד מן השמים ת"ת מדת משה הנקרא שמש וז"ש כל יומי דמשה שמשא נהיר בעלמא כי המ"ן יורד מן השמים ת"ת הנקרא שמש ובמותו נסתלק (זהר הרקיע).
¹⁰ פ' אהרן הוא זרוע ימין של משה והוא תפארת דמשה וזה זרוע תפארתו שמשו מתפאר בימין שלו (מ"מ).

<p>אוליפנא) כל זמנא דמשה אשתכח גופא דשמשא שליט ונהיר לעלמא כיון דאסתלק משה אתכנש גופא דשמשא ונפיק גופא דסיהרא</p>	<p>(מכאן למדנו) כל הזמן שמשה נמצא גוף השמש שולט ומאיר לעולם כיון שהסתלק משה התכנס גוף השמש ויצא גוף הלבנה.</p>
<p>כתיב (&) אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה ובמה יודע אפוא וגו' הכי אוליפנא כיון דאמר קב"ה למשה (&) הנה מלאכי ילך לפניך¹² אמר משה ומה קסטיפא דשמשא דיתכניש וידבר סיהרא גופא דסיהרא לא בעינא אם אין פניך הולכים גופא דשמשא בעינא ולא דסיהרא כדין גופא דשמשא אתנהיר ואתעביד משה כגוונא דגופא דשמשא קמייהו דישראל כיון דאתכניש משה אתכניש שמשא ואתנהיר סיהרא והוה יהושע משתמש לנהורא דסיהרא ווי לההוא כסופא</p>	<p>כתוב אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה ובמה יודע אפוא וגו' כך למדנו כיון שאמר הקדוש ברוך הוא למשה הנה מלאכי ילך לפניך אמר משה ומה הנהגת¹¹ השמש שתתכנס ותנהיג הלבנה גוף הלבנה איני רוצה אם אין פניך הולכים אני רוצה את גוף השמש ולא את של הלבנה ואז גוף השמש הוא ונעשה משה כדוגמת גוף השמש לפני ישראל כיון שהתכנס משה התכנס השמש והוארה הלבנה והיה יהושע משתמש לאור הלבנה או לאותה בושה.</p>
<p>ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה וגו' (&) היינו דא"ר אלעזר ארבעין שנין נהיר שמשא לון לישראל ואתכניש לסוף ארבעין שנין ונהיר סיהרא אר"ש ודאי הכי הוא היינו דכתיב (משלי יג &) ויש נספה בלא משפט¹³ והא אתערו חברייא¹⁴ ואנן נוקים ליה לקרא¹⁵ אבל על מה דאתערו חברייא כלא הוא אצטריך לעלמא לגלאה¹⁶ (ס"א לתועלתא דב"נ) לב"נ דיתכנש עד לא מטון יומוי</p>	<p>ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה וגו' היינו שאמר רבי אלעזר ארבעים שנה האיר השמש לישראל והתכנס לסוף ארבעים שנה והאירה הלבנה אמר רבי שמעון ודאי כך הוא היינו שכתוב ויש נספה בלא משפט והרי התעוררו החברים ואנו נבאר את הפסוק אבל על מה שהתעוררו החברים הכל הוא צריך לעולם לגלות (לתועלת האדם) שהאדם שנאסף עד שלא יגיעו ימיו.</p>
<p>ת"ח והא אתמר דכל רוחין דנפקין מלעילא דבר ונוקבא נפקי ומתפרשין ולזמנין תפוק נשמתא דנוקבא עד לא נפקת דכר דהוא בר זוגה וכל זמנין דדכורא לא מטא זמניה לאזדווגא בהדי נוקביה ואתי אחרא ואתנסיב בהדה כיון דמטא זמנא דהאי לאזדווגא כד אתער צדק בעלמא למפקד על חובי עלמא כניש ליה להאי אחרא דהוה נסיב בהדה ואתי אחרא ונטיל לה ועל דא קשין זווגין קמי קב"ה</p>	<p>בא וראה והרי נתבאר שכל הרוחות שיוצאות מלמעלה יוצאות זכר ונקבה ונפרדות ולפעמים תצא נשמת הנקבה עד שלא יוצאת הזכר שהוא בן זוגה וכל פעמים שזכר לא הגיע זמנו להזדווג עם נקבתו ובא אחר ונשא אותה כיון שמגיע זמן של זה להזדווג כשמתעורר צדק בעולם לפקוד על חטאי העולם כונס את האחר הזה שנשא אותה ובא האחר</p>

¹¹

¹² פי' מלכות (מ,מ).

¹³ פי' ישראל שלקו לפי שנסתלק מרע"ה ולא היה מי שייגין עליהם. כי משה הוא ת"ת הנק' משפט (מ"מ).

¹⁴ פי' במסכת חגיגה פירשו הכתוב על מי שמת בלא זמנו כגון מרים מגדלא וכו' (מ"מ).

¹⁵ פי' שנפרשהו על הסתלקות מרע"ה (מ"מ).

¹⁶ פירוש כפי פי' החברים שפירשוהו על מי שמת בלא זמנו. צריך לגלות הענין דהיינו כגון שנשא אשה שאינה בת זוגו. וכשהגיע זמן בן זוגה אזי מת הראשון בלא זמנו ועליה כתיב ויש נספה בלא משפט. וז"ש ת"ח והא אתמר וכו' (מ"מ).

	<p>ולוקח אותה ועל זה קשים זווגים לפני הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>וכל דא בגין דסרה דכורא עובדוי ואע"ג דלא סרה כ"כ עובדוי בחטאיה אתכניש בההוא זמנא עד לא מטון יומוי דלא עביד הכי במשפט ועליה כתיב (&) ויש נספה בלא משפט ואעדע ביה דינא דצדק בחובוי בגין דמטא זמניה דאחרא ונסיב לה דהא דידיה היא א"ל ר"א ואמאי יפריש לון קודשא בריך הוא¹⁸ וייתי אחרא ויהיב ליה אמר ליה דא הוא תועלתא דבר נש וטיבו דעביד עמיה דלא ימטי (ס"א וחמי) אתתיה בידא אחרא</p>	<p>וכל זה משום שהזכר סרה במעשיו ואף על גב שלא סרה כל כך מעשיו בחטאו התכנס באותו זמן עד שלא הגיעו ימיו שלא עושה כן במשפט ועליו כתוב ויש נספה בלא משפט ופוגש בית¹⁷ דין של צדק בחטאו משום שהגיע זמנו של האחר ולוקח אותה שהרי היא שלו. אמר לו רבי אלעזר ולמה יפריד אותם הקדוש ברוך הוא ויבא אחר ויתן לו אמר לו זוהי תועלתו של האדם וטוב שעושה עמו שלא תגיע (ויראה) אשתו ביד אחר.</p>
<p>ות"ה אי האי</p>	<p>ובא וראה אם זה</p>
<p>רפד/א</p>	
<p>לא כשרן עובדוי¹⁹ אע"ג דדיליה היא ההיא אתתא לא אתדחי האי אחרא מקמיה</p>	<p>מעשיו אינם כשרים אף על גב שהאשה הזו היא שלו לא ידחה אחר מלפניו.</p>
<p>ת"ה שאול מלכא נטל מלכו (אמאי) בגין דעד לא מטא זמניה דדוד להאי דהא מלכו הוה ודאי דדוד ואתא שאול ונטיל ליה כיון דמטא זמניה דדוד למירת דליה כדן אתער צדק (מלכותא דלעילא) וכניש ליה לשאול בחובוי ואתדחי מקמי דוד ואתא דוד ונטל דיליה ואמאי לא אעדי קב"ה לשאול ממלכו ולא ימות אלא טיבו עבד קב"ה עמיה דכניש ליה במלכותא ולא יחמי עבדיה²⁰ שליט עליה ונטיל מה דהוה דיליה בקדמיתא כך האי בג"כ בעי ב"נ למבעי רחמי קמי קב"ה כד אזדווג דלא יתדחי מקמי אחרא</p>	<p>בא וראה שאול המלך נטל מלכות (למה) משום שעדיין לא הגיע זמנו של דוד לזה שהרי מלכות היתה ודאי של דוד ובא שאול ולקח אותה כיון שהגיע זמנו של דוד לרשת את שלו אז התעורר צדק (מלכות שלמעלה) וכנס את שאול בחטאו ונדחה מלפני דוד ובא דוד ולקח את שלו. ולמה לא הסיר הקדוש ברוך הוא את שאול מהמלכות ולא ימות אלא טובה עשה עמו הקדוש ברוך הוא שכנס אותו במלכות ולא יראה עבדו שולט עליו ולוקח מה שהיה שלו בתחלה כך זה לכן צריך האדם לבקש רחמים לפני הקדוש ברוך הוא כשמזדווג שלא ידחה מלפני אחר.</p>
<p>כתיב (&) ויאמר יי' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי וגו' והא אוקימנא אמר ליה קב"ה למשה משה תבעי לאחדשא (ס"א לאכחשא)</p>	<p>כתוב ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי וגו' והרי בארנו אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה משה התרצה לחדש (להחליש) עולם ראית מימך שמש עובד ללבנה ראית מימך שתשלוט הלבנה</p>

17

¹⁸ ומקשה למה מת זה קודם זמנו הוה ליה להקב"ה להפרישם שיגרשנה בגט (מ"מ).

¹⁹ פי' זה שהוא בן זוגה לא יקחנה אלא אם יהיה צדיק והראשון שאינו בן זוגה שלקחה סרה עובדוי כדלעיל. אבל אם שניהם רשעים או שניהם צדיקים וכ"ש אם הראשון צדיק ובן זוגה רשע לא ימות הראשון אף על פי שאינה בת זוגו (מ"מ).

²⁰ חמיה מן יומך שמשא פלח לסיהרא לפי שמרע"ה אמר להקב"ה ימלוך יהושע ואני אהיה תלמידו כמו שהיה הוא תלמידי בזמן מלכותי כמרז"ל והשיב לו חמית מן יומך שמשא פלח לסיהרא (מ"מ).

<p>עלמא²¹ חמית מן יומך שמשא פלח לסיהרא²² חמית מן יומך דישלוט סיהרא²³ בעוד דשמשא קיימא אלא (&) הן קרבו יומך למות קרא את יהושע יתכניש שמשא וישלוט סיהרא ולא עוד²⁴ אלא אי אנת תיעול²⁵ לארעא יתכניש סיהרא מקמך ולא ישלומ²⁶ ודאי שולטנותא דסיהרא מטא ולא תשלוט בעוד דאנת קיימא בעלמא</p>	<p>בעוד שהשמש עומד אלא הן קרבו יומך למות קרא את יהושע יתכנס השמש ותשלט הלבנה ולא עוד אלא אם אתה תכנס לארץ תתכנס הלבנה מלפניך ולא תשלט ודאי ששלטון הלבנה הגיע ולא תשלט בעוד שאתה קיים בעולם.</p>
<p>קרא את יהושע וגו' (&) ומאי קאמר (&) הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וגו' ולא אשכחנא דפקיד קב"ה ליהושע אלא למשה דא"ל למשה כל האי דכתיב (&) ועזבני והפר את בריתי וחרה אפי כו ביום ההוא ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם אי הכי מהו ואצונו</p>	<p>קרא את יהושע וגו' ומה אמר הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וגו' ולא מצאנו שצוה הקדוש ברוך הוא את יהושע אלא את משה שאמר לו למשה כל זה שכתוב ועזבני והפר את בריתי וחרה אפי כו ביום ההוא ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם אם כן מהו ואצונו.</p>
<p>אלא קרא אמר הנך שוכב עם אבותיך אמר ליה קב"ה למשה אע"ג דאנת תשכוב עם אבהתך הא אנת קיימא תדיר לאנהרא לסיהרא²⁷ כמה דשמשא דאע"ג דאתכניש לא אתכניש אלא לאנהרא לסיהרא וכדין אנהיר לסיהרא²⁸ כד אתכניש ועל דא הנך שוכב לאנהרא ודא הוא ואצונו²⁹ וכדין (ס"א</p>	<p>אלא הכתוב אמר הנך שוכב עם אבותיך אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אף על גב שתשכב עם אבותיך הרי אתה תמיד קיים להאיר ללבנה כמו שהשמש שאף על גב שמתכנס לא מתכנס אלא להאיר ללבנה ואז מאיר ללבנה כשמתכנס ועל זה הנך שוכב להאיר וזהו</p>

²¹ תיכעי לך לארעשא עלמא - שתגבר המלכות בפני התפארת, והוא סוד נוקבא שלטא על דכורא דאיהו דינא ומחריב העולם ברעש הדין (אור יקר).

²² שאם יהיה יהושע גובר ומולך ומשה רבינו ע"ה אחד ממשמשיו נמצא "שמשא פלח לסיהרא" הפך המציאות האמת, ואם תאמר לא יהיה משה רבינו ע"ה תחת יהושע אלא יהיה לעצמו לבד (אור יקר).

²³ אם כן אין דרך אלא להסתלק משת רבינו ע"ה (אור יקר), הוא לשמא יאמר מרע"ה נהיה אני והוא שנינו מלכים על ישראל לכך א"ל שגם אופן זה א"א להיות שאין הלבנה שולטת בעוד שהשמש במרומים (מ"מ).

²⁴ כלומר ואם תאמר אכנס לארץ ואמות שם (אור יקר).

²⁵ אפילו בכניסה סתם יתעלם אור השכינה מפניך דשרגא בטיהרא מאי מהגיא, ואם תאמר יותר טוב שיאיר אור השמש שהוא אור התפארת זה אי אפשר משום (אור יקר).

²⁶ והיא תשובה על האופן השני (מ"מ 9).

²⁷ שאור השמש הוא אור הלבנה, ובהיות. אור השמש מאיר בלבנה, בעצם הוא בהיות הניגוד שזה שוקע וזה זורח ולפיכך שקיעת החמת גורם אור הלבנה, וכן הענין בספירות כי בהיות המלכות ממש אצל התפארת כענין יהושע בחיי משה אין המלכות מאירה דלא נטלא שמא ולא אדכרת בשמא קדם שמשא, לזה להאיר בלבנה צריך שיתעלם התפארת, ואז הלבנה היא מאירה מאורו ממש ואורו הוא הנשפע למטה, וכן מרע"ה בסוד אורו ושפע נשמתו בעולם הנעלם הוא שופע בכל הנביאים ועל דא רבן של נביאים קרינן ליה, וכל שכן בנשמת יהושע והיינו הנך שממש בכל דור ודור ובכל חכם וחכם בסוד הנשמת מאיר נשמת משה רבינו ע"ה כדפירשנו בספ"ר בארוכה בשער נשמה (אור יקר).

²⁸ כי אור נשמת משה רבינו ע"ה מאיר בנשמת יהושע כדפירשנו, דאי לא תימא הכי מאי קשיא ליה מהו ואצונו הא כתיב ויצו את יהושע, וחיכי קאמר ולא אשכחנא דפקיד אלא ודאי כדפירשנו, אמנם קשה מאי קאמר אל הארץ אשר נשבעתי וכדפירש רש"י בפרשה, לכך נראה דדבור אחר הוי ובדבור ראשון לא צוה ועל דא קשיא ליה כי ויכתוב משה הפסיק הענין, והיינו שדקדק הרשב"י ע"ה להביא כל הפסוקים לעיל (אור יקר).

²⁹ ואמר הכתוב ויאמר אליו כמה דאת אמר ויאמר ה' אלי וכו' (אור יקר). שאין שפע ליהושע אלא ממשה, ובאמור למשה רבינו ע"ה דברים אלו מפיו היינו ואצונו כי מעולם לא דבר הקדוש ברוך הוא

<p>אתבשר) אתבשר יהושע לאנהרא ועל דא כתיב הנך שוכב עם אבותיך לאנהרא ליהושע ודא הוא (&) וצו את יהושע³⁰ וחזקהו וצו את יהושע בלהו לאנהרא</p>	<p>ואצונו ואז (התבשר) התבשר יהושע להיות מואר ועל זה כתוב הנך שוכב עם אבותיך להאיר ליהושע וזהו וצו את יהושע וחזקהו וצו את יהושע הכל כדי להאיר.</p>
<p>כי אתה תבא³¹ (&) ולבתר (&) תביא³² מה בין האי להאי אלא חד תבא לבשרא ליה דייעול לארעא ויתקיים בה וחד תביא לבשרא ליה שלטנותא על ישראל ואתבשר על קיומא³³ דגרמיה ואתבשר על שלטנו דישראל</p>	<p>כי אתה תבא ואחר כך תביא מה בין זה לזה אלא אחד תבא לבשר לו שיכנס לארץ ויתקיים בה ואחד תביא לבשר לו את השלטון על ישראל והתבשר על קיום של עצמו והתבשר על שלטון של ישראל.</p>
<p>ר' שמעון פתח (&) מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק וגו' ווי לון לבני נשא לאינון דלא משנחין ולא משתדלין ביקרא דמאריהון ולא מסתכלין בקדושא עלאה לאתקדשא בהאי עלמא למהוי קדישין בעלמא דאתי מכנף הארץ דא כסותא עלאה קדישא³⁴ זמירות שמענו כד"א (&) נותן זמירות בלילה³⁵ זמירות תושבחן דכנסת ישראל קמי קב"ה בלילה בלילה בזמנא דאיהי אודמנא (דקב"ה) (ס"א אודוונא דשכיחא) ושכיחא לשבחא ליה לקב"ה³⁶ (בלילה בזמנא דאיהי אודוונא³⁷) ומשתעשע עם צדיקיא בנגתא דעדן³⁸</p>	<p>רבי שמעון פתח מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק וגו' אוי להם לבני אדם לאותם שלא משניחים ולא עוסקים בכבוד רבונם ולא מסתכלים בקדושה העליונה להתקדש בעולם הזה להיות קדושים בעולם הבא מכנף הארץ זו כסות עליונה קדושה זמירות שמענו כמו שנאמר נתן זמירות בלילה זמירות תשבחות של כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא בלילה בלילה בזמן שהיא הזדמנה (שהקדוש ברוך הוא) (מזדוונת שמצויה) ומצויה לשבח את הקדוש ברוך הוא (בלילה בזמן שהיא מזדוונת) ומשתעשע עם הצדיקים בגן עדן.</p>
<p>ואימתי מפלגות ליליא ואילך וכדין זמירות שמענו (בלילה) תושבחן³⁹ זמירות כד"א (&)</p>	<p>ומתי מחצות הלילה ואילך ואז זמירות שמענו (בלילה) תשבחות זמירות כמו</p>

ביהושע אלא על ידי משה רבינו ע"ה בסוד אור הנשמה, ועתה שמשה רבינו ע"ה בחיים ממש על ידי מרע"ה בגוף ונשמה (אור יקר), ושיעור הכתוב הנך שוכב אבל וקם שעדיין אתה מאיר לסיירה ולכך ואצונו ליהושע שיכין עצמו לקבל הארה ממך וז"ש וכדין אתקשר יהושע לאנהרא דהיינו לקבל הארה (מ"מ).

³⁰ משה רבינו ע"ה דהיינו אור התפארת ליהושע דהיינו אור הלבנה מאיור החמה (אור יקר).

³¹ בודד (אור יקר).

³² יוצא כשר המביא צאנו, ויתקיים בה אריכות ימים וזה לא היה נשמע במלת תביא אלא הכניסה, ואם תאמר אם כן לימא תביא ואחר כך תבא דעדיפא (או ריקר).

³³ וזה טעם הסדר, ולפי דברי רבי שמעון צריך לומר ויצו את יהושע היינו משה רבינו ע"ה ולא הקדוש ברוך הוא, ומה שאמר ואנכי אהיה עמך (אור יקר).

³⁴ פ' הוא יסוד דנוק' והוא כסות ליסוד הזכר בסוד (ירמיה לא כא) נקבה תסובב גבר ומשם יוצא לבוש לכל צדיק וצדיק שם אל"ה כנז' בסבא דמשפטים (רמז), פ' שהחשמ"ל שהוא כסות המ' הוא מאה"ה דהה"ן כמ"ש הרב ז"ל בדרוש המעקה ואה"ה דהה"ן גי' כנ"ף ואומר הנביא אני שומע זמירות ושבח שמשכחת המלכות מתוך החשמ"ל שהוא הכנף. ודומה לזה פ' הזוהר בפ' בלק על פ' ה' מסיני בא שהקול שהיו שומעים הנביאים היה בא ע"י המ' הנק' סיני (מ,מ).

³⁵ פ' שהמ' נותנת זמירות בגלות. או בלילה כפשטיה כדמפרש (מ"מ).

³⁶ פ' שרחל משבחת לזעיר בלילה ואין זווג רק ללאה כמ"ש הרב (מ"מ).

³⁷ פ' השירים שאומרת בלילה הם הכנה אל הזווג שבשחרית שהוא זווג יעקב ורחל אבל בלילה אין זווג לרחל (מ"מ).

³⁸ פ' שרחל יורדת לבריאה הנק' גץ עדן להשתעשע בתורת הצדיקים (מ"מ).

³⁹ חוזר לפי הראשון שזמירות לשון שבח (מ"מ).

<p>לא תזמור⁴⁰ וכתוב (&) זמיר עריצים יענה אעקרותא מאתרייהו כל אינון תקיפין דהא כד עייל ליליא כמה עריצים גרדיני נימוסין שכיחין בעלמא אזלין ושייטן בעלמא לקטרנא מפלגות ליליא ואילך אתער רוחא חדא⁴¹ ואעקר לכלהו מאתרייהו ואעבר לון דלא ישלמון זמירות שמענו תושבחן דכנסת ישראל בליליא וכל דא למה צבי לצדיק לאזדווגא בזווגא חדא (לקדושא) דקודשא בריך הוא⁴²</p>	<p>שנאמר לא תזמור וכתוב "זמיר עריצים יענה" עקור ממקומם כל אותם תקיפים שהרי כשנכנס הלילה כמה עריצים שומרי החקים מצויים בעולם הולכים ומשוטטים בעולם לקטרנא מהצות הלילה ואילך מתעוררת רוח אחת ועוקרת את כולם ממקומותיהם ומעבירה אותם כדי שלא ישלמו זמירות שמענו תושבחתי של כנסת ישראל בלילה וכל זה למה צבי לצדיק להזדווג בזווג אחד (לקדוש) של הקדוש ברוך הוא</p>
<p>רפד/ב</p>	
<p>ולאתקדשא בקדושה חדא</p>	<p>ולהתקדש בקדושה אחת.</p>
<p>ואומר רזי לי רזי לי רזי לי דא הוא רזא עלאה⁴³ דא הוא רוח קדישא אבל אוי לי⁴⁴ על דרא ועל עלמא⁴⁵ בוגדים בגדו דכלהו משקרן ביה משקרן בהו בגרמיהו ולא די דמשקרן בגרמיהו⁴⁶ (ממש) אלא אינון בנין דאולידו מתשקרן בהו שקרא דלהון ואתשכחו פנימין לעילא ותתא כיון דאסתכל ישעיהו בהאי כניש לאינון דחלין הטאה ואוליף לון ארח קדישא לאתקדשא בקדושה דמלכא ולאשתכחא בנייהו קדישין כיון דאתקדשו אלון אינון בנין דאולידו אקרון על שמיה הה"ד (&) הנה אנכי והילדים אשר נתן לי יי לאותות ולמופתים בישראל דפרישן משאר עמין</p>	<p>ואמר רזי לי רזי לי רזי לי זהו סוד עליון זהו רוח קדושה אבל אוי לי על הדור ועל העולם בוגדים בגדו שכולם משקרים בו משקרים בהם בעצמם ולא די שמשקרים בעצמם (ממש) אלא אותם בנים שילדו משתקרים באותו שקר שלהם ונמצאים פגומים למעלה ומטה. כיון שישעיהו הסתכל בזה כנס את אותם יראי חטא ולימד אותם דרך קדושה להתקדש בקדושת המלך ולהמצא בניהם קדושים כיון שאלה התקדשו אותם בנים שילדו נקראו על שמו זהו שכתוב הנה אנכי והילדים אשר נתן לי ה' לאותות ולמופתים בישראל שפרושים משאר העמים.</p>
<p>ד"א (&) מכנף הארץ זמירות שמענו בשעתא דעאלו ישראל לארעא וארון קיימא קדישא קמיהו שמעו ישראל דמסטרטא חד דארעא</p>	<p>דבר אחר מכנף הארץ זמירות שמענו בשעה שנכנסו ישראל לארץ והארון ברית הקדוש לפניהם שמעו ישראל</p>

⁴⁰ פי' אחר הוא זה במלת זמירות (מ"מ).

⁴¹ הוא גבריאל המקבל מיתוק אמא עלאה הנקראת צפון (תהילים לא כ) מ"ה רב טוב"ך אשר צפנ"ת והם אותיות מנצפ"ך הממותקים הנק' משרים כנז' בשיר השירים וז"ס משארז"ל שכחום וחזרו ויסדום פ' ששכחו אופן מיתוקם וחזרום ליסוד והשיבו ע"י ההארה מאמא שהיא נקראת צופים נופת צוף ודבש וז"ס מה שארז"ל מנצפ"ך צופים אמרו (רמ"ז).

⁴² ור"ל השירים הללו שמשבחת הט' לזעיר הם כדי להזדווג עמו. וזהו צבי צדיק שהיסוד דזעיר נקרא צדיק (מ,מ).

⁴³ מצד התפארת, שעליו "רזא קדישא, מצד הבינה (אור יקר).

⁴⁴ שהם גורמין שלא יהיה הייחוד במעשיהם המקולקלים (אור יקר).

⁴⁵ פי' שאינם מקדשים עצמם בשעת תשמיש כדי להוליד בנים צדיקים ואזי עושים תיקון לז"ן. והם לא השגיחו בזה. ולכך כנגד האבות אמר בוגדים בגדו. ונגד הבנים אמר ובגד בוגדים בגדו (מ"מ).
⁴⁶ שפוגמין גם כן עצמן והיינו כפל הכתוב ובגד בוגדים בגדו, ירצה הבגד עצמו אינו לי לבד אלא בבוגדים עצמן בגדו והיינו דמשקרן כגרטייהו, ופגם זה הוא קלקול ייחודם וזווגם עם נשותיהן שלא בקדושת כדמסיק שזה פוגם בהב"ה ופגם בחוטא עצמו, ולא זו בלבד אלא גם הבנים אינם קדושים שאינם מושכים נשמות קדושות מלמעלה אלא מעץ הדעת טוב ורע או כולו רע, אמנם נשמות עץ החיים צריך הכנה גדולה ביותר כנודע ועל זה אינרן בגין וכו' (מ"מ).

<p>תושבתן וחדו וקל מזמרי עלאי דמזמרי בארעא כדין צבי לצדיק תושבתא דמשה הוה בההיא שעתא דבכל אתר דארון הוה שארי בארעא הוה שמעי קלא דאמרי (&) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל אבל אוי לי דבוגדים בגדו דומינין ישראל לשקרא בקב"ה ולאתעקרא מארעא זמנא חדא ובגין דאתאחדו בנייהו שקרא דלהון יתעקרון זמנא תניינא עד דישתלים חובייהו בארעא אחרא</p>	<p>שמצד אחד של הארץ תשבחות ושמהה וקול מזמרים עליונים שמזמרים בארץ ואז צבי לצדיק תשבחות משה היתה באותה שעה שבכל מקום שבו היה שרוי הארון בארץ היו שומעים קול שאומר וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל אבל אוי לי שבוגדים בגדו שעתידים ישראל לשקר בהקדוש ברוך הוא ולהעקר מהארץ פעם אחת ומשום שנאחו ביניהם השקר שלהם יעקר פעם שניה עד שישלם חמאתם בארץ אחרת.</p>
<p>לקוח את ספר התורה הזה וגו' (&) הא אוקימנא מלי אלהיכם אלהיך⁴⁷ אל⁴⁸ אלהינו⁴⁹ דאמר ר' אבא אמר ר' יהודה מאי דכתיב (&) כי המקום אשר אתה עומד עליו⁵⁰ אדמת קדש הוא אדמת קדש ודאי דהיינו ארץ החיים אשר אתה עומד עליו ודאי⁵¹ היינו בקדמיתא וכ"ש לבתר תאנא אמר ר' יוסי כתיב (&) והיה שם בך לעד לעד ודאי דיסהיד סהדותא תלתא אינון דקיימו בסהדותא לאסהדא ואלין אינון באר דיצחק גורל ואבנא דשוי יהושע ודא שירתא סהדותא יתיר מכלא אמר ר' יצחק אי הכי ארבע אינון אמר ליה ודאי אבל גורל לא כתיב ביה סהדותא⁵²</p>	<p>לקוח את ספר התורה הזה וגו' הרי בארנו הדברים אלהיכם אלהיך אל אלהינו שאמר רבי אבא אמר רבי יהודה מהו שכתוב כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא אדמת קדש ודאי שהיינו ארץ החיים ארץ אשר אתה עומד עליו עליו ודאי היינו בתחלה וכל שכן לאחר כך למדנו אמר רבי יוסי כתוב והיה שם בך לעד לעד ודאי שיעיד עדות. שלשה הם שעומדים בעדות להעיד ואלה הם באר יצחק גורל והאבנים ששם יהושע ושירה זו עדות יותר מהכל אמר רבי יצחק אם כך ארבעה הם אמר לו ודאי אבל בגורל לא כתוב עדות.</p>
<p>באר דיצחק מנלן דכתיב (&) בעבור תהיה לי לעדה וגו' גורל דכתיב (&) על פי הגורל תחלק נחלתו דהוה אמר דא ליהודה ודא</p>	<p>באר של יצחק מנין לנו שכתוב בעבור תהיה לי לעדה וגו' גורל שכתוב על פי הגורל תחלק נחלתו שהיה אומר זה</p>

⁴⁷ פי' מלכות (מ"מ).

⁴⁸ פי' חסד (מ"מ).

⁴⁹ הענין כי בפרשה הזאת שהיא פרשת הקהל, פרשת השמיטה דהיינו מלכות שהיא למטה מתפארת ולא היה חלק למשה רבינו ע"ה לכך לא אמר אלהינו, כדקאמר שמע ישראל ה' אלהינו דהיינו הבינה שהיא חלק למשה רבינו ע"ה בה ולכך כלל עצמו עם ישראל, אמנם בפרשה זו שעניינה למטה לא אמר אלא אלהיך אלהיכם, ופירש הטעם להיות המלכות למטה ממדרגת משה רבינו ע"ה (אור יקר). פי' בינה. אי נמי זעיר (מ"מ).

⁵⁰ דהיינו" התפארת שהוא מדרגת משה רבינו ע"ה והוא עומד על המלכות, והמלכות מקום ודאי למטה מתפארת, וזהו שאמר המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש דהיינו להודיעו שהיתה מקבלת מחכמה דהיינו אדמת קדש, והיא נקראת אז "ארץ החיים" שהיא מקבלת החיים מהחכמה והבינה ככתיב והחכמה תחיה בעליה, והודיעו של נעלך זכר שאין ראוי להיות שם בנע"ל שהוא סוד סנדלפ"ן ומטטר"ן עולם הבריאה. והיצירה, מפני שהמלכות למטה ממדרגת משה רבינו ע"ה ואפילו בהיותה יונקת מחכמה, וזה לבד "בקדמיתא" בתחלת נבואתו כל שכן "לבתר" בעת פטירתו, ולזה לא אמר לנגד השמיטה שהיא מלכות אלהינו אלא אלהיך אלהיכם לנגד ישראל, "יתיר מכולא" שכפל הכתוב בה העדות דכתיב והיה שם בך לעד וכתיב וענתה השירה, ועוד מפני התמידות וקיום העדות שהתורה קיימת לעולם (אור יקר).

⁵¹ פי' כי מרע"ה הוא במדריגת זעיר והוא ע"ג הט' הנק' מקום (מ"מ).

⁵² פי' ולפ"ז שלש הם באר דיצחק ואבן דיהושע והשירה הזאת דכתיב בה עדות. אבל הגורל אעפ"י שהוא ג"כ מעיד מ"מ לא כתיב ביה עדות בהדיא (מ"מ).

<p>לכנימין וכן לכלהו אבנא דיהושע דכתיב (&) הנה האבן הזאת תהיה בנו לעדה והכא והיה שם כך לעד וכתיב (&) וענתה השירה הזאת לפניו לעד היא ודאי אסחידת בהו בישראל העידה בהם בישראל.</p>	<p>ליהודה וזה לכנימין וכן לכולם האבנים של יהושע שכתוב הנה האבן הזאת תהיה בנו לעדה וכאן והיה שם כך לעד וכתוב וענתה השירה הזאת לפניו לעד היא ודאי העידה בהם בישראל.</p>
<p>תאנא א"ר אלעזר⁵³ מאי דכתיב (&) וידבר משה וגו' את דברי השירה הזאת עד תומם הכא אית לאסתכלא מהו את דברי את השירה הזאת מבעי ליה ומהו עד תומם אלא הכי תאנא ברזא דמתניתין כל אינון מלי דאמר משה כלהו מתגלפי בשמא דקב"ה⁵⁴ וכל אינון מלין הוו אתיין וסלקין ונחתין ומתגלפין תמן וכל מלה ומלה הוה אתיין⁵⁵ קמי⁵⁶ משה לאתגלפא⁵⁷ על ידוי וקיימא קמיה והיינו דכתיב עד תומם⁵⁸</p>	<p>למדנו אמר רבי אלעזר מה שכתוב וידבר משה וגו' את דברי השירה הזאת עד תומם כאן יש להסתכל מהו את דברי את השירה הזאת צריך להיות ומה זה עד תומם אלא כך למדנו בסוד המשנה כל אותם דברים שאמר משה כולם נחקקו בשם הקדוש ברוך הוא וכל אותם דברים היו באים ועולים ויורדים ונחקקים שם וכל דבר ודבר היה בא לפני משה להחקק על ידו ועומד לפניו והיינו מה שכתוב עד תומם.</p>
<p>ר' אבא אמר את דברי השירה הזאת (&) שירה הזאת מבעי ליה מאי קא רמיוזא⁵⁹ אלא שירתא דקב"ה⁶⁰ אמר כד"א (&) שיר השירים אשר לשלמה מלכא דשלמא כלא דיליה והא אוקימנא מלי (דתניא כתיב) (&) מזמור שיר ליום השבת ליום השבת ממש שיר דקב"ה אמר⁶¹ (שיר השירים אשר לשלמה שיר</p>	<p>רבי אבא אמר את דברי השירה הזאת היה צריך לומר שירה הזאת מה זה רומז אלא שירה שאמר הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר שיר השירים אשר לשלמה מלך שהשלום כולו שלו והרי בארנו הדברים (ששנינו שכתוב) מזמור שיר ליום השבת ליום השבת ממש שיר שהקדוש ברוך הוא אמר (שיר השירים אשר לשלמה שיר שהקדוש ברוך הוא אמר וכאן את</p>

⁵³ בא"ר גור"ל אב"ן שיר"ה - בלי ספק ארבעתם רמז שלהם במלכות, וענין העדות הוא להיותם עם התפארת שבו העדות, ושניהם עדים דכתיב העדותי בכס היום את השמים ואת הארץ, והם ארבעה בחינות בת האחד כאר דיצחק שהוא מצד הגבורה, השנית גור"ל שהוא בימין דהיינו בחסד בנודע, השלישית אבן שהוא מצד יעקב כדכתיב והאבן הזאת אשר שמתני מצבה וכו' השירה נקבה מצד עצמה כנודע וכולם יש בהם סהדותא כדפי' (אור יקר) {מיקום}

⁵⁴ הענין כי האותיות הם הויות מתהוות מהספירות העליונות כדפירשו בפרשת ואתחנן במלת אנכי, והנה היו אותם ההויות הרוחניות מתהוות להיותם אותיות לשירה הזאת, כאלו תאמר שיהיה השירה פרשה אחת רוחנית כוללת ענפים הרבה, ואותם הענפים הם הויות ידועות דקות יורדות מעילה לעלול עד למטה לפני משה להיותם נשמה ורוחניות לאותיות הנכתבות על ידי משה, ובהיות מרע"ה כותב בתורה האזינ"ו היו רוחניות אותיות אלו מתלבשות באותיות הגשמיות בסוד כת"ב לשו"ן מחשב"ה שהם זה לבוש לזה, כי הכתב גשמי, והלשון גשמי ולא ככתב, והלשון יתרי גשמי מהמחשבה, ומתלבש על כל זה אותם ההויות שאמרנו והיינו האותיות האצולות מהספירות העליונות (אור יקר), אצבעות היד ה' קולמוס ו' דיו י' נייר ה' (רח"ו).

⁵⁵ פי' ובזה מתרץ למה כתב את דברי לומר שכל דבור ודיבור היה נחקק בכח שם ההו"ה ונשלם. ובזה תירץ קושיא שנית (מ"מ).
⁵⁶ הרוחניות (אור יקר).

⁵⁷ בסוד התלבשותה באותיות כת"ב כדפירשנו, והם מתנועעות ופועלות בשרשים העליונים בסוד לשון ומחשבה כדפירשנו, וכבר הארכתי הענין בחלק ראשון בפירוש ספר יצירה בס"ד (אור יקר).

⁵⁸ כלומר את כל דבר שהיו לפניו עד תום לכותבם ולהלבישם בספר כדפירשנו, מפני שהיו לפניו מסודרות ובהיותו כותב היתה כל אחת ואחת מתלבשת בסוד כוונת מרע"ה בכתבתו (אור יקר).
⁵⁹ פי' ה' דהשירה שירה מבעי ליה (מ"מ).

⁶⁰ פי' שירה שאומרת מ' לזעיר היה אומרה מרע"ה (מ"מ).

⁶¹ פי' יום השבת שהוא זעיר היה משבח למלכות וז"ש שיר דקב"ה אמר שהוא זעיר (מ"מ).

דברי השירה הזאת שיר שהקדוש ברוך (הוא אמר).	דקב"ה אמר ⁶² והכא את דברי השירה הזאת (שירה דקב"ה אמר ⁶³)
אלא כאן יש להסתכל שם שיר וכאן שירה זה זכר וזו נקבה והרי שנינו כל הנביאים כולם לגבי משה כמו קוף בעיני בני אדם והם אמרו שיר ומשה אמר שירה (ומנין לנו שזו היא נקבה שכתוב וענתה השירה וגו') משה היה לו לומר שיר והם שירה	אלא הכא אית לאסתכלא התם שיר והכא שירה ⁶⁴ דא דכר ודא נוקבא ⁶⁵ והא תנינן כל נביאי כלהו לגבי משה כקוף בעינייהו דבני נשא ואינון אמרו שיר ומשה אמר שירה (ומנלן דהאי נוקבא הוא דכתיב (&) וענתה השירה וגו') משה הוה ליה למימר שיר ואינון שירה
אלא זהו סוד הדבר משה לא אמר את זה לעצמו אלא לישראל.	אלא דא היא רזא דמלה משה לגרמיה לא קאמר ⁶⁶ דא אלא לישראל ⁶⁷
אמר לו רבי שמעון לא כך אלא משה ודאי נודע מכאן שהוא בדרגה יותר עליונה מהכל משה עלה מלמטה למעלה והם ירדו מלמעלה למטה הוא עלה מלמטה למעלה כמו ששינו מעלין בקודש ואין מורידין משה עלה מלמטה למעלה שאמר שירה תישבחות המלכה שהיא משבחת למלך ומשה נאחז בכל (במלך) והם ירדו מלמעלה למטה שאמרו שיר שהוא שבח שמשבח המלך את	א"ל ר"ש לאו הכי ⁶⁸ אלא משה ודאי מהכא אשתמודע דאיהו בדרגא עלאה יתיר מכלא משה סליק מתתא לעילא ⁶⁹ ואינון נחתי מעילא לתתא הוא סליק מתתא לעילא כמה דתנינן מעלין בקדש ואין מורידין משה סליק מתתא לעילא דאמר שירה תושבחתא דמטרוניתא דאיהי משבחת למלכא ⁷⁰ ומשה בכלא (ס"א במלכא) אתאחד ⁷¹ ואינון נחתי מעילא לתתא דאמרו שיר דהוא שבחא דמשבחא מלכא למטרוניתא ⁷² ואינון

⁶² פי' זעיר משבח למ'. שיר שאומר זעיר הנק' שלמה מלך שהשלום שלו (מ"מ).

⁶³ פי' מ' כמ"ש ובה תירץ שלכך הוסיף ה' של השירה לרמה שט' הנק' ה' היא המשוררת (מ"מ).

⁶⁴ פי' אעפ"י שקושייא זאת ידוע תירוצה עכ"ז הקדימה כדי להקשות אחריה קושיא אחרת שאמר
והא תנינן וכו' (מ"מ).

⁶⁵ כמ"ש שמזכיר שיר ליום השבת. ושיר השירים אשר לשלמה. היינו שהזעיר משבח למלכות ולכן
כתיב שיר לשון זכר. והכא שהמ' משבחת לזעיר לכך כתיב שירה לשון נקבה (מ"מ).

⁶⁶ כדפירשנו לעיל דלא קאמר אלהינו אלא אלהיך אלהיכם (אור יקר).

⁶⁷ פירוש שהם תחתונים לכך אמרו שירה. שאומרת המלכות לזעיר. אבל מרע"ה שהוא גדול על
הנביאים בודאי שיאמר שיר כמותם. ולכך בא ר"ש לחלוק שאינו כן (מ"מ)

⁶⁸ שאין טענה זו מספקת לענין שיר או שירה, ומה גם שירת הים דלא מתרצא בהכי והיינו דקאמר
בשמעתיה (אור יקר).

⁶⁹ הן אמת הדבר הזה קשה למאד שבכמה מקומות מהזוהר מצאנו הפך זה ממש מעלת ממעלה
למטה משובחת מאד על מציאות ממטה למעלה, האמנם לתקן ענין זה נאמר כי הנקבה שבה עולה
ממטה למעלה, ושבה היא בסוד הזכר מפני שתיקוני שבה תיקוני הזכר, ושבח שיר השירים יוכיח
שהזכר משבח הנקבה והם תיקוני נוקבא, והנקבה משבחת הזכר והם תיקוני דכורא והא כיצד, אלא
שהיא מתקנת תיקוניו ועולה אותו התיקון מהנקבה אל הזכר ונמצאו בסוד הזכר, ושבח זה נקרא
שירה מפני שהאומרת אותה היא הנקבה אמנם השבח בעצמו זכר, ונקרא שירה בשם נקבת להורות
על האומרת שהיא נקבה, ותיקוני השבח הם תיקוני דכורא ועולה ממטה למעלה אל עולם הזכר
(אור יקר), דהיינו שכל א' ואחד אומר שבח ספירה שהוא אחוז בה ומשה אחוז בת"ת והיא מדתו.
ולכך אמר שבח שמחשבת מ' לזעיר: אבל שאר נביאים שהם אחוזים במ' לכך אומרים שבח שמשבח
זעיר למ' נמצא שכל א' אומר שבח הנאמר למדתו (מ"מ)

⁷⁰ ועולה השיר ונדבק בזכר בסוד תיקוניו (אור יקר).

⁷¹ אמנם הזכר משבח הנקבה והוא מתקן תיקוניה ויורד אותו התיקון מהזכר אל הנקבה ונמצא
בסוד הנקבה, ושבח זה נקרא שיר מפני שהאומר אותו זכר אמנם השבח בעצמו משודר- בסוד
תיקוני הנקבה, והוא נקבה ויורד ממעלה למטה אל עולם הנקבה (אור יקר).

⁷² ואין ספק שתיקוני השבח הם בסוד תיקוני הנקבה ולכך יורד ונדבק בנקבה, וכן ראוי אליהם
(אור יקר).

<p>במטרוניתא אתאחדו⁷³ ועל דא בהאי אשתמודע שבחא דמשה יתיר מכלהו והיינו דכתיב (&) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי' שירתא דמטרוניתא למאן ליי' ובג"כ (&) ויכתוב משה את דברי השירה הזאת וענתה השירה הזאת</p>	<p>המלכה והם נאחזו במלכה ועל זה בזה נודע שבחו של משה יותר מכלם והיינו שכתוב אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' שיר המלכה למי לה' ולכן ויכתוב משה את דברי השירה הזאת וענתה השירה הזאת.</p>
<p>וענתה השירה הזאת (&) וענו הדברים האלה מבעי ליה⁷⁴ אלא רוא דמלה כמה דאוקימנא דכתיב (&) וארץ מתקוממה לו ומשה בכלא אסתכל ועל דא אמר שירה בגין לאתאחדא מלין באתר דא⁷⁵ למהוי עליהו דינא דכתיב וענתה השירה הזאת לפניו ולמה דכתיב (&) כי אני ידעתי את יצרו וכתוב כי ידעתי את יצרו ומותי וגו' וכד תעבדו דא מיד וענתה השירה הזאת לפניו לעד</p>	<p>וענתה השירה הזאת היה צריך לומר וענו הדברים האלה אלא סוד הדבר כפי שבארנו שכתוב וארץ מתקוממה לו ומשה הסתכל בכל ועל זה אמר שירה כדי לאחזו דברים במקום הזה להיות עליהם דין שכתוב וענתה השירה הזאת לפניו ולמה שכתוב כי אני ידעתי את יצרו וכתוב כי ידעתי אחרי מותי וגו' וכשתעשו את זה מיד וענתה השירה הזאת לפניו לעד.</p>
<p>ת"ח כתיב (&) יגלו שמים עונו ולא יתיר אבל וארץ מתקוממה⁷⁶ לו בהאי דינא אתעביד למאן דאתעביד כתיב (&) וידבר דוד⁷⁷ ליי' את דברי השירה הזאת תושבחתא דדוד הוא בגין דאמר שירה מתתא לעילא וזכה להאי דרגא ולא אמר האי שירה אלא בסוף יומיו דהוה בשלימו יתיר מהאי שירה⁷⁸ כמה דתנינן אל תאמן בעצמך עד יום מותך והכא אמאי זכה דוד למימר שירתא מתתא לעילא בסוף יומיו דהוה בנייהא מכל סטרוי דכתיב (&) ביום הציל יי' אותו מכף כל אויביו</p>	<p>בא וראה כתוב יגלו שמים עונו ולא יותר אבל וארץ מתקוממה לו בזה נעשה דין למי שנעשה כתוב וידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת כאן תישבחות של דוד היא משום שאמר שירה מלמטה למעלה וזכה לדרגה הזו ולא אמר שירה זו אלא בסוף ימיו שהיה יותר בשלמות מהשירה הזו כמו ששנינו אל תאמן בעצמך עד יום מותך וכאן למה זכה דוד לומר שירה מלמטה למעלה בסוף ימיו שהיה במנוחה מכל צדדיו שכתוב ביום הציל ה' אתו מכף כל אויביו.</p>
<p>אר"ש שירתא מעליא מכלא מאי היא כמה דתנינן ברזא דמתניתין במלין ובעובדא הכי</p>	<p>אמר רבי שמעון שירה מעלה מהכל מהי כמו ששנינו בסוד המשנה בדבורים ובמעשה כך (הוא) גם מלמטה למעלה</p>

⁷³ כדפירשנו, ובזה נתקנו כל דברי הזוהר בכל מקום שהם, ומה גם תיקוני נוקבא דאינון מתתא לעילא ותיקוני דכורא מעילא לתתא כדפירשו בתיקונים בסוד תיקוני דכורא ונוקבא שבשיר השירים (אור יקר).

⁷⁴ שכבר נאמר שהוא השירה ופעם אחרת שירה למה, ועוד כי העדות אינו סתם כלל השירה אלא הדברים הפרטיים ולכן היה לו לומר הדברים, אלו דברי הרשב"י ע"ה ולא פליג אדרבי אבא אלא במאי דקאמר בסוף דבריו (אור יקר).

⁷⁵ מלכות שהיא המשוררת ומצדה יש בה דין כדמסיק, יגלו לבד אבל לא לינקום, וארץ שהיא מלכות (אור יקר), פי' במלכות שהיה עושה דין באדם (מ"מ).

⁷⁶ לינקם שהיא דין (אור יקר)? {אולי לעיל}

⁷⁷ קשיא ליה לפי דבריו דקאמר את השירה הזאת לה' מורה שהיא מעלה יותר מהשירה שהיא נקראת שיר כדפירשנו לעיל, אם כן דוד שהיה ודאי בנוקבא חיכי קאמר את השירה הזאת לה' דהיינו מדכורא וסליק מתתא לעילא כדפירשנו לעיל באז ישיר משה את השירה הזאת לה', דהיינו מנוקבא לדכורא ואתדבק (בנוקבא) [בדכורא] ובדוד לא שייך הכי שהית בנקבה (אור יקר).

⁷⁸ פי' שהיה דהע"ה שלם כמו מרע"ה ומהיכן למדנו זה מהאי שירה שראינו שאמר כמו מרע"ה דהיינו מתתא לעילא (מ"מ)

<p>(ס"א הוא) נמי מתתא לעילא ומעילא לתתא⁷⁹ ולבתר לכוונא⁸⁰ בלבא ולקשרא כלא בחד קשרא מנלן ממשא בקדמיתא מתתא לעילא (&) כי שם יי' אקרא מאי אקרא כמה דכתיב (ויקרא א א) ויקרא אל משה דא שכינתא לבתר (&) הבו גדל לאלהינו דא מלכא עלאה⁸¹ לבתר נחית בדרגוי⁸² מעילא לתתא דכתיב (&) צדיק וישר לבתר קשיר קשרא דמהימנותא ואמר הוא⁸³ ודא הוא קשרא לכלא</p>	<p>ומלמעלה למטה ואחר כך לכוון את הלב ולקשר הכל בקשר אחד. מנין לנו ממשא בהתחלה מלמטה למעלה כי שם ה' אקרא מה זה אקרא כמו שכתוב ויקרא אל משה זו השכינה אחר כך הבו גדל לאלהינו זה מלך העליון אחר כך ירד בדרגותיו מלמעלה למטה שכתוב צדיק וישר אחר כך קושר קשר האמונה ואומר הוא וזהו קשר לכל.</p>
<p>בג"כ בעי בר נש לסדרא שבחא דמאריה כהאי גוונא בקדמיתא מתתא לעילא לסלקא יקרא דמאריה לאתר דשקיו דעמיקא⁸⁴ דבירא נגיד ונפיק לבתר (נגיד) לאמשכא מעילא לתתא מההוא שקיו דנחלא⁸⁵ לכל דרגא ודרגא עד דרגא בתרא לאמשכא ברכאן לכלא מלעילא לתתא לבתר בעי לקשרא קשרא בכלא⁸⁶ קשרא דמהימנותא ודא הוא ב"נ דאוקיר לשמא דמאריה ליחדא שמא קדישא ועל דא כתיב (&) כי מכבדי אכבד כי מכבדי לעלמא דא אכבד בעלמא דאתי ובוזי יקלו (&) מאי ובוזי יקלו דא הוא מאן דלא ידע ליחדא שמא קדישא ולקשרא קשרא דמהימנותא ולאמשכא ברכאן לאתר דאצטריך ולאוקיר שמא דמאריה וכל מאן דלא ידע לאוקיר שמא דמאריה טב ליה דלא אברי</p>	<p>לכן צריך אדם לסדר שבח רבונו כדוגמא זה בהתחלה מלמטה למעלה להעלות כבוד רבונו למקום שהשקאת עומק הבאר נמשך ויוצאת אחר כך (נמשך) להמשיך מלמעלה למטה מאותה השקאת הנחל לכל דרגה ודרגה עד הדרגה האחרונה להמשיך ברכות לכל מלמעלה למטה אחר כך צריך לקשר קשר בכל קשר האמונה וזהו האדם שמכבד שם רבונו ליחד את השם הקדוש ועל זה כתוב כי מכבדי אכבד כי מכבדי לעולם הזה אכבד לעולם הבא. ובוזי יקלו מה זה ובוזי יקלו זהו מי שלא יודע ליחד את השם הקדוש ולקשר קשר האמונה ולהמשיך ברכות למקום שצריך ולכבד שם רבונו וכל מי שלא יודע לכבד את שם רבונו טוב לו שלא נברא.</p>
<p>א"ר יהודה ובוזי יקלו מאן דלא ידע לאוקיר למאריה ולא אתכוון באמן דתנינן גדול העונה אמן יותר מן המברך והא אוקימנא קמיה דר"ש דאמן משיך ברכאן ממבועא</p>	<p>אמר רבי יהודה ובוזי יקלו מי שלא יודע לכבד את רבונו ולא מתכוון באמן ששנינו גדול העונה אמן יותר מן המברך והרי בארנו לפני רבי שמעון שאמן מושך</p>

⁷⁹ פי' שתחלה יעלה האדם מ"ן מהמ' לזעיר. ואח"כ עולים שניהם לבניה וזהו "מתתא לעילא". ומ"ש "ומעילא לתתא" היינו שבאים מוחין מאו"א לזעיר ומשם למ' (מ"מ).

⁸⁰ ר"ל שיקשר הכל באריך קשר כל האצילות שנתפשט. תוך פנימיותם כדמפרש כי שם ה' אקרא דא שכינתא דהיינו כמ"ש שמעלה מ"ן מהמ' לזעיר ואח"כ זר"ן שניהם עולים ליסוד הבינה ומזדווגים או"א (מ"מ).

⁸¹ פי' שממשיכים מוחין מאו"א לזעיר הנק' מלכא עילאה "דא מלכא" וכו' היא בינה שעולים לה זר"ן בסוד מ"ן וז"ש לבתר נחית וכו' שאז יורד השפע מבינה וכו' (מ"מ).

⁸² פירוש שיורד השפע בכל ספי' זעיר עד יסוד דזעיר ומלכות נוקביה דזעיר הנקרא צדיק וישר שהם יסוד ומ' וז"ש הכתוב צדיק וישר (מ"מ).

⁸³ פירוש הוא אריך כמ"ש הזוהר על פ' ראו עתה כי אני אני הוא וז"ש ודא הוא קשרא לכולא שאריך הוא מתפשט תוך כל הספירות (מ"מ).

⁸⁴ פירוש כמ"ש שמעלה זר"ן ליסוד דאימא וגורם זווג או"א (מ"מ).

⁸⁵ להמשיך המוחין מאו"א לכל ספי' הזעיר עד שמגיעים למלכות וז"ש לכל דרגא ודרגא עד דרגא בתרייתא (מ"מ).

⁸⁶ היינו אריך כמ"ש (מ"מ).

<p>למלכא⁸⁷ וממלכא למטרוניתא (דא כ"י) ובאתוון גליפין דרבי אלעזר מאלף למ"ם וממ"ם לנו"ן⁸⁸ כיון דמטו"ן⁸⁹ ברכאן לנון מתמן נגדין</p>	<p>ברכות ממבוע למלך ומהמלך למלכה (זו כנסת ישראל) ובאותיות חקוקות של רבי אלעזר מאלף למ"ם וממ"ם לנו"ן כיון שמגיעות הברכות לנו"ן משם נמשכות</p>
<p>רפה/ב</p>	
<p>ונפקין ברכאן לעלאי⁹⁰ ותתאי⁹¹ ומתפשטי בכלא⁹² וקלא נפיק⁹³ אתשקו משקיותא דברכן דאפיק פלניא עבדא דמלכא קדישא</p>	<p>ויוצאות ברכות לעליונים ולתחתונים ומתפשטות בכל וקול יוצא השקו מהשקאת הברכות שהוציא פלוני עבד המלך הקדוש.</p>
<p>וכד ישראל לתתא משמרין לאתבא אמן לכוונא לביהו כמה דאצטריך כמה פתחין דברכאן⁹⁴ פתיחן ליה לעילא⁹⁵ כמה טבאן משתכחין בכלהו עלמין⁹⁶ כמה חדו⁹⁷ בכלא מאי אנר להו לישראל דגרמין האי אנר להו בעלמא דין ובעלמא דאתי בעלמא דין בשעתא דעאקין להו (לישראל) ומצלן צלותא קמי מאריהון קלא מכרזא בכלהו עלמין (&) פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים אל תקרי אמונים אלא אמנים⁹⁸ פתחו שערים כמה דישראל פתחין להו תרעין דברכאן⁹⁹ כך השתא פתחו שערים ותתקבל צלותהון מאינון דעאקין להו</p>	<p>וכשישראל למטה משמרים להשיב אמן לכוון לבם כראוי כמה פתחי ברכות פתוחים לו למעלה כמה טובות נמצאות בכל העולמות כמה שמחה בכל מה השכר לישראל שגרמו את זה שכר להם בעולם הזה ובעולם הבא בעולם הזה בשעה שמציערים להם (לישראל) ומתפללים תפלה לפני רבונם קול מכריז בכל העולמות פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים אל תקרי אמונים אלא אמנים פתחו שערים כמו שלישראל פותחים שערי הברכות כך כעת פתחו שערים ותתקבל תפלתם מאותם שמציערים להם.</p>

⁸⁷ פי' מא"א לזעיר ומזעיר למ' (מ"מ).

⁸⁸ ז"ל הרב בסה"כ א"מ דאמן הם חו"ב. שהם כנגד אותיות י"ה כי אל"ף הוא יו"ד. ומ"ם היא אימא. ונו"ן פשוטה הם הבנים כי התפשטות ו' הוא זעיר והאריכות שמתפשטת הנו"ן יותר היא הנוקבא בסוד פסיעה לבר עכ"ל. ובזה מובן לשון זה מ"ש מאל"ף למ"ם היינו מאבא לאימא ומ"ש ממ"ם לנו"ן היינו מבינה לזו"ן (מ"מ).

⁸⁹ א"מ דאמן הם חו" בשהם כנגד אותיות י"ה כי אלף הוא יו"ד מ"ם היא אימא ונו"ן פשוטה הם הבנים כי התפשטות ו' הוא זעיר והאריכות שמתפשטת הנו"ן יותר היא הנוקב' בסוד פסיעא לבר (רח"ו).

⁹⁰ פי' בי"ע (מ"מ).

⁹¹ פי' הארץ הלזו (מ"מ).

⁹² והיינו הנון שהיא מתפשטת למטה לתחתונים, ומציאות התפשטותה בסוד ו' להורות (אור יקר).
⁹³ שהוא מציאות התפארת וא"ו, ועוד יורה על חמשים שערים נפתחים ומתפשטים ממדרגה [למדרגת] למטה (אור יקר).

⁹⁴ מהמלכות שהיא ברכה, כמח טבוון מהיסוד והתפארת הנקראים טוב דכתיב טוב ה' וכתוב אמרו צדיק כי טוב (אור יקר).

⁹⁵ מהת"ת (אור יקר).

⁹⁶ דהיינו שמתפשטין יותר מהבינה "בכולא" אפילו פרטי פרטים, ואפשר להפך "ברכאן" בינה "טבוון" תפארת חדר מלכות והתפשטותם לפי דרכם "ברכאן" לעילא בעליונים דוקא "טבוון" בעולמות כולם אמנם חדו שהיא מלכות הנקראת שמחה מתפשטת אפילו בפרטים בכולא (אור יקר).

⁹⁷ מהבינה שמשם השמחה, ולפי בחינת השפע כן מתפשט יותר מהמלכות (אור יקר).

⁹⁸ והיינו התורה שהיא התפארת שהיתה נעלמת בבינה שהוא סוד שש קצוות והיינו שורשם שם בבינה (אור יקר).

⁹⁹ פירוש כשם שישראל ע"י אמן פותחים למלאכים שערי שפע כך הם פותחים להם השערים בעת צרתם (מ"מ).

<p>האי בעלמא דין בעלמא דאתי מאי אנרייהו דכד יפוק ב"נ מהאי עלמא דהוה שומר לאתבא אמן מאי שומר כלומר נטיר ההיא ברכה דאמר ההוא דמברך ומחכה ליה לאתבא אמן כמה דאצטריך נשמתיה סלקא ומכרזי קמיה פתחו שערים קמיה כמה דאיהו הוה פתח תרעין כל יומא כד הוה שומר אמונים</p>	<p>זה בעולם הזה בעולם הבא מה שכרם שכשיצא אדם מהעולם הזה שהיה שומר להשיב אמן מה זה שומר כלומר שומר אותה ברכה שאמר אותו המברך ומחכה לו להשיב אמן כראוי נשמתו עולה ומכרזים לפניו פתחו שערים לפניו כמו שהוא היה פותח שערים כל יום כשהיה שומר אמונים.</p>
<p>א"ר יוסי א"ר יהודה מאי אמן א"ר אבא הא אוקמוה כלא אמן אקרי¹⁰⁰ מבוועא¹⁰¹ דההוא נחלא¹⁰² דנגיד אמן אקרי דכתיב (&) ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אמן קיומא דכלהו¹⁰³ ההוא נחלא (ס"א טלא) דנגיד¹⁰⁴ ונפיק¹⁰⁵ אמן אקרי דתניא (&) מן העולם ועד העולם עולם דלעילא¹⁰⁶ עולם דלתתא¹⁰⁷ אוף הכא אמן ואמן דלעילא אמן דלתתא אמן קיומא דכלהו והא אוקימנא אמן באינון אתוון</p>	<p>אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה מה זה אמן אמר רבי אבא הרי פרשוה הכל אמן נקרא מבווע של אותו הנחל שנמשך נקרא אמן שכתוב ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אמן קיום הכל אותו הנחל (הטל) שנמשך ויוצא אמן נקרא שלמדנו מן העולם ועד העולם עולם שלמעלה עולם שלמטה גם כך אמן ואמן אמן שלמעלה אמן שלמטה אמן קיום של כולם והרי בארנו אמן באותן אותיות.</p>
<p>ר"ש אמר אלף עמיקא דבירא¹⁰⁹ דכל ברכאן מתמן נבעין ונפקין ומשתכחין מ"ם פתוחה נהרא דנגיד ונפיק¹¹⁰ ואקרי מ"ם והוא</p>	<p>רבי שמעון אמר אל"ף עומק הבאר שכל הברכות משם נובעות ויוצאות ונמצאות מ"ם פתוחה נהר שנמשך ויוצא ונקרא</p>

¹⁰⁰ פי' שפע אימא הנקרא נחלא (מ"מ).

¹⁰¹ הבינה בעצמה, ולא מצד עצמה אלא מצד התפארת הנעלם בה בענין שימצא עתה לפי זה הבינה נקראת אמן והתפארת נקרא אמן (אור יקר)

¹⁰² הוא סוד ו' התפארת (אור יקר).

¹⁰³ והיינו מלת אמן לשון קי"ם אמן גם כן לשון קיום כאשר ישא האומן את היונק, ולהורות שגם אחר המשכו למטה נקרא אמן (אור יקר).

¹⁰⁴ בעצם הבינה (אור יקר).

¹⁰⁵ ממנה למטה להמשך להשקות שאר הספירות (אור יקר).

¹⁰⁶ פירוש בינה (מ"מ).

¹⁰⁷ פירוש מלכות (מ"מ).

¹⁰⁹ יובן בהקדים מ"ש הר"ב ז"ל בסה"כ וז"ל בפ' וילך אמר הזוהר על סוד אמן אל"ף עמיקא דבירא והוא פי היסוד דאימא עילאה שנפתח בחצי ת"ת דזעיר ולכן אות אל"ף היא נגד אלף דאה"ה שהוא אור הבינה הנקרא אה"ה הנפתח מפי היסוד שלה בת"ת דזעיר וז"ס אל"ף שבתוך וא"ו דמ"ה כי האל"ף הוא שלישי האמצעי ששם פתיחת פה היסוד דאימא הנקרא אה"ה (מ"מ).

¹¹⁰ הוא יסוד דזעיר, וכנגדו מאחוריו מ"ם סתומה שהוא דעת דרחל נו"ן פשוטה וכפופה פשוטה נגד הבל היוצא מיסוד דזעיר שהוא פשוט וישר ובו נכלל נו"ן כפופה דא גופא דנוקבא מאחוריו הנקראת נו"ן כפופה הרי ביארנו ענין כוונת אמן עכ"ל, ובזה מובן לשון זה ומ"ש נו"ן כפופה כללא דאת ו' כללא דנו"ן כפופה אין לו הבנה, ונלע"ד שצ"ל כללא דנו"ן פשוטה, ור"ל נו"ן במילואה יש בה ו' ונו"ן פשוטה לרמוז שמלכות הנק' נו"ן כפופה מקבלת מת"ת הנק' ו' ומקבלת מהבל היוצא מהיסוד הנק' נו"ן פשוטה נו"ן כפופה בכללא דפשוטה, הוא כמ"ש בשם הרב שאמר נו"ן כפופה היא גופא דנוקבא והיא יונקת מן נו"ן פשוטה שהיא הארה היוצאת מהיסוד הנק' נו"ן פשוטה ונכללת בו ח"ש נו"ן כפופה בכללא דפשוטה וז"ש לעיל נמי נו"ן פשוטה כללא דתרין נוני"ן שר"ל נו"ן פשוטה כוללת נו"ן כפופה שהוא גופא דנוקבא (מ"מ). עי' ע"ח טנת"א ו': מ' פתוחה ביסוד בכללות ג' תחתונות, כי בטן נברא ממים כו', ועיי"ש בביאורים: ומ"ש "בכללות ג' תחתונות" הוא ע"ד שכתוב בזווגים (פרקים ד ה) בענין ס' ס' דבינה ותבונה, כי על שם הד' תחתונות נה"מ נקרא ס', אלא ששם הוא ס' סתומה (עד ע"ג) מהטעם שאמר שם. אבל היסוד שהוא פתוח, הנה נקרא בכללות כל הנה"מ בשם מ' פתוחה, והוא המ' דאמ"ש. ומ"ש שהוא בטן, כתוב בספר קהלת יעקב, שכן הוא בתיקונים תיקון ל (דף פב סע"א) בטן כו' דא צדיק, וכן שם בריש תיקון ט"ל (דף פח ע"א) בצדיק דאיהו קדש ידיד מבטן. והוא ע"פ מ"ש הגר"א ז"ל בתיקונים (שם נ סע"ד) כי התחלת היסוד הוא מהטבור.

<p>רוא דתנינן מ"ם פתוחה מ"ם סתומה כמה דאוקימנא (&) לסרבה המשרה נון פשוטה כללא דתריז נונין נון כפופה כללא דאת וא"ו כללא דנון כפופה (ס"א פשוטה) (ס"א מס פתוחה כללא דתריז נונין נון פשוטה נון כפופה נון פשוטה כללא דאת וא"ו) בג"כ כללא אקרי נון ואו נון וברזא דמתניתא הכי תאנא ו' דכר ו' פשוטה כללא דדכר ונוקבא נון כפופה בכללא דפשוטה היא ובספרא דרב המנונא סבא מס דהכא היא נוטריקון מ"לך והיינו אמן ואמ"ן נוטריקון א"ל מ"לך נ"אמן¹¹¹ כללא דכלא ושפיר הוא והא אתמר</p>	<p>מ"ם והוא סוד ששנינו מ"ם פתוחה מ"ם סתומה כמו שבארנו לסרבה המשרה. נו"ן פשוטה כלל של שתי נונין נו"ן כפופה כלל של האות וא"ו כלל של נון כפופה (פשוטה) (מ"ם פתוחה כלל של שתי נונין נון פשוטה נון כפופה נון פשוטה כלל של האות וא"ו) לכן הכל נקרא נו"ן וא"ו נו"ן ובסוד המשנה כך שנינו ו' זכר ו' פשוטה כלל של זכר ונקבה נון כפופה בכלל של פשוטה היא ובספרו של רב המנונא סבא מ"ם של כאן היא נוטריקון מ"לך והיינו אמן אמ"ן נוטריקון א"ל מ"לך נ"אמן כלל של הכל ויפה הוא והרי נתבאר¹⁰⁸.</p>
<p>תאנא כל מאן דשמא ברכה מההוא דמברך ולא אתכוון באמן עליה נאמר (&) ובוזי יקלו כד"א (&) לכם הכהנים בוזי שמי מאי עונשיה כמה דלא פתח ברכאן לעילא כך לא פתחין ליה ולא עוד אלא כד נפיק מהאי עלמא מכריזי קמיה ואמרי טרוקו גלי קמיה דפלנייא ולא ליעול ולא תקבלון ליה ווי ליה ווי לנשמתייה</p>	<p>למדנו כל מי ששומע ברכה מאותו מברך ולא מכוון באמן עליו נאמר ובוזי יקלו כמו שנאמר לכם הכהנים בוזי שמי מה ענשו כמו שלא פתח ברכות למעלה כך לא פותחים לו ולא עוד אלא כשיוצא מהעולם הזה מכריזים לפניו ואומרים סגרו הפתחים¹¹² לפני פלוני ולא יכנס ואל תקבלו אותו אוי לו אוי לנשמתו.</p>
<p>תאנא חייבי דגיהנם כלהו סלקי במדורין ידיען וכמה פתחין אית ליה לגיהנם וכלהו פתחין לקבל פתחין דגן עדן ובשעתא דאפקי לאינן חייביא דקבילו עונשייהו אינן פתחי פתחין ושוויין (ס"א ושאיבין) לון לבר וכלהו פתחין בשמהן אקרוין¹¹³ לקבליהון דפתחין דגן עדן וכל פתחא ופתחא¹¹⁴ אקרי שמא לקבלי ההוא פתחא דגיהנם ואשתמודען פתחין¹¹⁵ לקבליהון פתחין אינן פתחין דג"ע</p>	<p>למדנו כל רשעי הגיהנם נכנסים למדורים ידועים וכמה פתחים יש לגיהנם וכל הפתחים כנגד פתחי הגן עדן ובשעה שמוציאים אותם רשעים שקבלו עונשם הם פותחים פתחים ושמים (ושואבים) אותם לחוץ וכל הפתחים נקראו בשמם כנגדם פתחי הגן עדן וכל פתח ופתח נקרא שם כנגד אותו פתח הגיהנם והפתחים נודעים כנגד הפתחים אותם פתחי הגן עדן.</p>
<p>בגיהנם אית מדורא בתראה תתאה דכלהו וההוא מדורא הוי מדורא על מדורא ואקרי (&) ארץ עיפתה מה עיפתה כד"א (&) רבוע יהיה כפול ומתרגמינן מרובע יהיה עיף אופ הכא עיפתה כלומר כפולה וההוא אקרי שאול תחתית שאול הוא מדורא חד תחתית הוא</p>	<p>בגיהנם יש מדור אחרון תחתון של כולם ואותו מדור הוא מדור על מדור ונקרא ארץ עיפתה מה זה עיפתה כמו שנאמר רבוע יהיה כפול ומתרגמים "מרובע יהיה עיף"¹¹⁶ גם כאן עיפתה כלומר כפולה ואותו נקרא שאול תחתית שאול הוא</p>

108 Check if this is correct to the paragraph above

111 א"ל בינה שעיקר שם ס"ג הוא אל כנודע, ומלך זעיר, ונאמן היא מלכות הנק' אמונה (מ"מ).

112

113 פי' פתחים של גיהנם (מ"מ).

114 פי' של ג"ע (מ"מ).

115 פי' של גיהנם ולכן אמר לקבליהון פתחין אינן פתחין דג"ע (מ"מ).

116

<p>מדורא תתאה ובג"כ אקרי ארץ עיפתה תחתית ואקרי אבדון¹¹⁷ וע"ד כתיב (&) שאול ואבדון כולוהו מדורין לא אכפלו וכלהו לא עייפין בר מהאי ותאנא מאן דנחית לאבדון</p>	<p>מדור אחד תחתית הוא מדור תחתון ולכן נקראת ארץ עיפתה תחתית ונקראת אבדון ועל זה כתוב שאול ואבדון וכל המדורים לא נכפלו וכולם לא מתעייפים חוץ מזה. ולמדנו מי שיורד לאבדון</p>
<p>רפ/א</p>	
<p>דאקרי תחתית לא סליק לעלמין וההוא אקרי גבר דאשתצי ואתאביד מכלהו עלמין ותאנא לההוא אתר נחתין להנהו גברי דמבזי לאתבא אמן ועל אמן סגיאין דאתאבידו מניה דלא השיב להו דיינין ליה בגיהנם ונחתין ליה בההוא מדורא תתאה דלית בה פתחא ואתאביד ולא סליק מניה לעלמין וע"ד כתיב (&) כלה ענן וילך בן יורד שאול לא יעלה ולא והא כתיב (&) מבטן שאול שועתי שמעת וגו' וכתיב (&) מוריד שאול ויעל אלא הכא שאול התם תחתית ואוקימנא הא דאהדר ביה הא דלא אהדר ביה</p>	<p>שנקרא תחתית לא עולה לעולמים וההוא נקרא איש שנשמד ונאבד מכל העולמות ולמדנו לאותו מקום מורידים אותם אנשים שמבזים להשיב אמן ועל אמן הרבה שנאבדו ממנו שלא החשיב אותם דנים אותו בגיהנם ומורידים אותו לאותו מדור תחתון שאין בו פתח ונאבד ולא עולה ממנו לעולמים ועל זה כתוב כלה ענן וילך בן יורד שאול לא יעלה ולא והרי כתוב מבטן שאול שועתי שמעת וגו' וכתוב מוריד שאול ויעל אלא כאן שאול שם תחתית ובארנו זה כשחזר בו וזה כשלא חזר בו.</p>
<p>א"ר יוסי מאי דכתיב (&) כי שתים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות וגו' אותי עזבו מקור מים חיים דא הוא דלא בעי לקדשא שמא דקב"ה באמן מאי עונשיה כתיב (&) לחצוב להם בארות בארות נשברים דנחתין לגיהנם דרגא בתר דרגא עד דנחתין לאבדון דאקרי תחתית ואי איהו קדיש שמא דקב"ה לכוונא באמן כדקא יאות סליק דרגא בתר דרגא לאתעדנא מההוא עלמא דאתי דנגיד תדיר ולא פסיק הה"ד (&) אמונים נוצר יי ומשלם על יתר עושה גאווה</p>	<p>אמר רבי יוסי מהו שכתוב כי שתים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות וגו' אותי עזבו מקור מים חיים זהו [מי] שלא רוצה לקדש שם הקדוש ברוך הוא באמן מה ענשו כתוב לחצב להם בארות בארות נשברים שיוורדים לגיהנם דרגה אחר דרגה עד שיוורדים לאבדון שנקרא תחתית ואם הוא קדיש שם הקדוש ברוך הוא לכוון באמן כראוי עולה דרגה אחר דרגה להתעדן מאותו עולם הבא שנמשך תמיד לא פוסק זהו שכתוב אמונים נוצר ה' ומשלם על יתר עושה גאווה.</p>
<p>תאנא שירה משיך ברכאן מעילא לתתא עד דישתכחון ברכאן בכלהו עלמין (א"ר יוסי זמינין אינון ישראל למימר שירתא שלימתא שירה דכליל כל שאר שירין הה"ד (&) ואמרתם ביום ההוא הודו ליי קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו) א"ר אלעזר זמינין</p>	<p>למדנו שירה מושכת ברכות מלמעלה למטה עד שימצאו ברכות בכל העולמות (אמר רבי יוסי עתידים הם ישראל לומר שירה שלימה שירה שכוללת כל שאר השירים זהו שכתוב ואמרתם ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים</p>

¹¹⁷ פי' ג' שמות נק' אבדון תחתית ארץ עיפתה, וז"ל הרב בסה"כ מדורין בגיהנם ותחתון שבכולם שהוא שאול הוא כפול ונק' ארץ עיפתה נמצא שהם שמנה. והשנה י"ב חדשים הרי שמונה מדורי גיהנם כל א' נגד חדש וחצי, ובמדור תחתון יורדים אותם שאינם חוששים לענות אמן עכ"ל, וז"ש לעיל אית מדורא בתראה שהוא שאול והוא כפול דהיינו שאול הוא מדור הז' ותחתית הוא מדור הח' ולכך אמר שאול הוא מדורא חדא, תחתית מדורא תתאה הנק' אבדון, וכן בסמוך אמר בההוא אתר נחתי דמבזי לאתבא אמן דהיינו אבדון (מ"מ).

<p>עלילותיו) אמר רבי אלעזר עתידים ישראל לומר שירה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה ולקשר את קשר האמונה שכתוב אז ישיר ישראל את השירה הזאת אז שר לא נאמר אלא אז ישיר וכן כלוהו כהאי גוונא את השירה הזאת מתתא לעילא עלי באר ענו לה (&) עלי באר כלומר סק לאתריך לאתחדא בבעליך¹¹⁸ דא הוא מתתא לעילא</p>	<p>עלילותיו) אמר רבי אלעזר עתידים ישראל לומר שירה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה ולקשר את קשר האמונה שכתוב אז ישיר ישראל את השירה הזאת אז שר לא נאמר אלא אז ישיר וכן כולם כדוגמא זה את השירה הזאת מלמטה למעלה עלי באר ענו לה עלי באר כלומר עלי למקומך להתאחד בבעלך זהו מלמטה למעלה.</p>
<p>ולביתר מעילא לתתא (דהא עד השתא בגלותא אשתכחת עמנא) באר הפרוה¹¹⁹ שרים¹²⁰ (&) דאולידו לה אבא ואימא (לעילא) כרוה¹²¹ נדיבי העם אלין אבהן¹²² דאקרון (&) נדיבי עמים¹²³ כרוה אתר לאודווגא בה מלכא בברכין ובמה הוא זווגא במחוקק דא יסוד במשענותם דא נצח והוד¹²⁴ מעילא</p>	<p>ואחר כך מלמעלה למטה (שהרי עד עכשיו בגלות נמצאת עמנו) באר הפרוה שרים שילדו אותה אבא ואמא (למעלה) כרוה נדיבי העם אלו האבות שנקראו נדיבי עמים כרוה מקום להזדווג בה המלך בברכות ובמה הוא הזווג במחוקק זה יסוד במשענותם זה נצח והוד מלמעלה</p>

¹¹⁸ שעלתה עמו פב"פ בכל קומתו (דע"ה ח"ב קכט ע"ד).

¹¹⁹ ר"ל על פתיחת החותמות, כי ע"ז נתגלה היסוד שבה, כי חפירה הוא לשון גילוי שנתגלה היסוד (דע"ה ח"ב קכט ע"ד).

¹²⁰ לעיל קנ סע"א (לש"ו).

¹²¹ הוא על מיעוץ הבתולים, כי ע"י אור החג"ת הנה נתמעכו ונמתקו (דע"ה ח"ב קכט ע"ד)

¹²² החג"ת דא"א, כי החג"ת נקראים אבות (דע"ה ח"ב קכט ע"ד)

¹²³ דע כי בהיותם ז"א ונוק' אחור באחור ראש הנקבה מתחלת מחצי הת"ת דז"א ולמטה ונמצא כי סיום הת"ת דז"א שהוא מקום פי האמה שהוא היסוד ממש נעשה כנגדו באחור בחינת הפה של הנקבה כי שם הוא סיום ראשה ואח"ך אר"א נסרוה והחזירוה פב"פ בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע והעלוה ממש פנים בפנים כשיעור קומת ז"א ונמצא כי מה שהיה בתחי' ראשה אחור באחור הנה עתה בהגדלתה בחזרתה פנים בפנים ונעשה סיום גופה כולו ונמצא שמקום הרחם שלה הוא ממש כנגד פי היסוד שלו בשיווי אחד ומה שהיה תחילה בחי' הפה שלה חזר עתה להיות פי היסוד שלה ולכן תמצא כי נזכר בתורה התשמי' בלשון אכילה. בסוד אכלו ריעים כו' וכן כן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה כו' והנה הפסוק הזה מדבר בענין נחש שבא על חוה והוא במה שביארנו בריש אדרת נשא דק"ח ע"ב וז"ל יתיב על כורסיא דשביבין לאכפייא לון שהוא סוד שם האור ההוא הנק' אלהים אשר מתפשט עד הקלי' והקלי' נכללין זה בזה עד. למעלה עד אשר נכנס שם אלהים ביסוד של הנקבה היוד הגבורות אשר בה ולבחי' אותו הכללות שנכללו הקלי' באותו שם של אלהים כנו' {ע"ד} ולבחי' היא שרמזו רז"ל ואמרו כי הנחש בא על חוה ולא כפשוטו ומשמעותו ממש ח"ו ונמצא כי מה שהיה בתחילה משמש היסוד עמה בסוד הנתבי העליון הנקרא פלא הנה עתה יונקת מן הנתבי החיצון של אלהים אשר גם הוא נקרא פלא וזהו ר"ת לא פעלתי און כי היא אומרת שלא פעלה און עם הנתבי החיצון רק מן הנתבי העליון הנקרא פלא גם כן ונחזור לענין כי הנה גם במשנה מצינו שקרא אל התשמיש דיבור כנו' בפ"ק דמס' כתובות וז"ל ראוה מדברת עם אחד מה טיבו של איש זה כו' ואמרו שגמרא ר' פלוני אמר מדברת ממש. ר' פלוני אמר מתייחדת כו' והוא לטעם הנז' כי מה שהיה תחילה בחי' פה הוא עתה בחי' יסוד שבה ואותה החפירה העמוקה שהיה בה תחי' בבחי' פה שבה ואח"ך על ידי אר"א שהחזירוה אפין באפין כנו' נעשית חפירה הזו בה בבחינת היסוד שבה וזמ"ש באר חפרוה שרים דאולידו לה אר"א לעילא והוא בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע כו' שאמרו בפ' בראשית רמ"ט ע"א. וביארנוהו בפ' פקודי דרנ"ד ע"ב והרי זה ענין החפירה בעצמה שהוא היסוד שבה. ועוד צריך בחינה אחרת והיא המיין נוקבין אשר ביסוד הנקבה שצריך להעלותם לגבי בעלה וענין הזה נקרא כריה ואמר כי כריה זו נעשית ע"י נדיבי העם הם אבהן דאיקרון נדיבי עמים והם חסד וגבורה אשר הם שתי הידים של אימא עלאה אשר בהם חמש חמש אצבעאן והם סוד (ע"ב) חמשה אותיות מנצפ"ך שהם כפולות אשר הם ירדו למטה ונעשו בבחי' מיין נוקבין ביסוד שלה כמבואר אצלנו בפסוק ונתתם חמשית לפרעה וארבע הידות כו' (שער מאמרי רשב"י).

¹²⁴ הענין הוא כי אחר אשר נעשה בה זה התיקון אז נכנסו נה"י דז"א בסוד מוחין שבה ובזה יובן הפסוק הראשון האומר עלי באר ענו לה כו' ר"ל אתה הנקרא באר ראוי לך שתעלי מיין נוק' מתתא לע"י וזהו עלי באר והטעם הוא כי הרי כבר את מתוקנת לדבר זה כי הרי באר חפרוה שרים כו' א"כ

למתא וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות זהו קשר שלם קשר האמונה קשר קיים שבו הכל.	לתתא וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות הא קשורא שלימא קשורא דמהימנותא קשורא קיימא דכלא ביה ¹²⁵
אמר רבי יוסי עתידים ישראל לומר שירה שלימה שירה שכוללת כל שאר השירים זהו שכתוב ואמרתם ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו עלילותיו באותו זמן כתוב והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא ושמו אחד וכתוב אז ימלא ולשוננו רינה אז יאמרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה	א"ר יוסי זמינין ישראל למימר שירתא שלימתא שירתא דכליל כל שאר שירין הה"ד (&) ואמרתם ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו בההוא זמנא כתיב (&) והיה יי' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי' אחד ושמו אחד וכתוב (&) אז ימלא שחוק פיננו ולשוננו רינה אז יאמרו בגוים הגדיל יי' לעשות עם אלה
ברוך ה' לעולם אמן ואמן ימלך ה' לעולם אמן ואמן.	בילא"ו יילא"ו

ענו לה עלי באר מיין נוק' לגבי עילא ובזה תבין כי נרמז בר"ת ב'אר ח'פרוה ש'רים כ'ריה בחשך ירצה כי ענין כרית הבאר שהיא המלכות הנה הוא בסוד היסוד שבה אשר שם מקום קיבוץ חמש הגבורות מנצפ"ך ונודע כי הגבו' היא נק' חשך והחסד נקרא אור (שער מאמרי רשב"י). ר"ל תרין ביעין שהם המריקים שפע להיסוד (דע"ה ח"ב קכט ע"ד).

¹²⁵ פי' מדבר הוא נוקבא דלית לה מגרמא כלום או לשון דבור בסוד (במדבר כז ג) אבינו מת במדבר וקול ודבור ידוע. מתנה הוא ת"ת בסוד ישמח משה במתנת חלקו נחליאל בסוד ו"ק כשהם כלולים ביסוד אמא אז הם נק' נחליאל עליון במו"ת הוא סוד ע"ק (זהר הרקיע).

